

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 3. Liberalitas est regia virtus. N. 1. Ex Veteri, & Novo. Ex aliis. N.
Liberalitas est regia virtus Christi Domini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Sicut liberalitas signum est nobilitatis, sic rapacitas signum est rusticitatis: unde aliqui, qui reputantur nobiles, si ita loquendum est, rusticissimi sunt; & quod bonis suis spolient pauperes. S. Thom. Aqu. opusc. 38. de erud. princip. c. 5.

Nobiles, & magnificos decet, nil promittere; sed quasi praesagire desideria hominum; & eorum petitiones largitionibus praevenire. Blesensis ep. 34.

Excedit sanctificatio beatificationem prioritate: nisi enim illa praecederet, ista non sequeretur: virtute, quia in actione, & agonibus est, illa in fructu. Sed plus est inferre, quam recipere; agere, quam agi; diligere, quam diligi, servire, quam serviri, facere, quod suae est vicis, sive debiti, quam recipere, quod alterius. Sim. Cass. l. 12. c. 18.

Vide Tit. Dominus.

§. III.

Liberalitas est regia virtus.

Num. I.

Ex Veteri, & Novo.

Fecitque Deus duo luminaria magna.

Gen. 1. 16. Quis nescit? Solem esse omnium planetarum, & stellarum, regem. Vix autem illum Deus condidit, quando censu solenni oneravit eo, quem coronis suis, ac sceptris, imminere, cogitare reges debent. Quod illud onus? quo cum illum regem fecit? eo, ut lucem suam in planetas, & stellas, derivaret. S. Joannes Damasc. de fide l. 1. c. 7. Luna à sole lumen suum mutuatur; ut nostra inter nos communicare disceremus. Et reges intelligerent, non ob id esse soles, ut sibi luceant solis; sed ut eam, quam à Domino habent, lucem, in usum subditorum vertant. Didacus Niss. D. 4. Quadr. §. 8.

Clamavit populus ad Pharaonem alimenta petens. Gen. 41. 55. Hebr. *clamavit ad regem pro pane.* Oleaster hic: mirum valde est, quod ad regem, ut panem praeberet, irent: ut hinc reges discant non esse tam dominos, quam parentes omnium suorum; & curent temporalia etiam suis administrare; & vereantur Christiani reges hanc negligere, videntes hanc gentilem curasse. Unde Is. 3. 6. legis *vestimentum tibi est; princeps esto noster.* Et jurabit in die illa: non ero Dominus, & in manu mea non est panis. Noluit ille esse princeps, quia non habebat ad dandum: ut eos ostendat non debere reges esse, qui nihil dant. Notat Abul. q. 23. in 3. Reg. 1. unctio, vel coronatio, regum fiebat apud fontes, & arbores: ut dominus juxta fontem Ragel 3. Reg. 1. 9. Et Abimelech juxta celebrem quercum, quae stabat in Sichem Judic. 9. 6. Cur id factum? ut moneretur offi. in sui; fontes & arbores, imitari. Arbores hominibus umbram & fructus probent; fontes fecundant plantas, & campos. Fons à fundendo dicitur, inquit Abulens. in 1. Gen. Didacus Niss. D. 4. Quadr. §. 8.

Nolite timere pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum.

Luc. 12. 32. Mox adject: *vendite, quae possideris v. 33. & date elemosynam.* S. Chrysost. l. 24. est consuetudinis, est animi felicitas; ut adscitus ad regnum, quod fuit proprium, quod privatum; mox parentibus, propinquis, civibus indigentibus, liberaliter prorogare: ne sit mendicus animo, qui censu functus est, & honore.

Qui potestatem habent super eos, benefici vocantur. Luc. 22. 25. Est hic titulus honoris, & laudis, qui principibus deferunt; quod benefici esse soleant, vel debeant. Hinc olim proprium regis epithetum erat Bonus. Inde etiam Deus Rex regum proprio epitheto dicitur: Optimus, Maximus. Cornel. hic.

Ex aliis.

Novit ille (Rex) regiam manum magis Donativò splendere, quam sceptro. Hildebertus ep. 3. Gratulatur amico donatum à rege Sacerdotium.

Munificentiam regis quotidie decet cum sole relucere, & jugiter aliquid facere, quò possit largitas principis apparere. Cassiodor. 8. var. 22.

Narrat Plutarchus in Apophth. Rom. Artaxerxem Xerxis filium dexteram manum longiorem habuisse sinistrâ; indeque dictum Longimanum. Cumque id illi vitio verteretur; ipse in bonum omen, & regiam virtutem, convertit, dicens: sibi tanquam optimo principi Deum communicasse ut manum haberet ad largiendum amplissimam; alteram verò ad accipiendum, & dilahendum brevissimam, & contractam.

Num. II.

Liberalitas regia virtus Christi D.

Regnum tuum, regnum omnium saeculorum. Ps. 144. 13. Describit qualitates regis. Tertia est virtus, regia liberalitas: pertinet enim ad regem, non exipilare subditos, non emungere pecunias variis artibus; sed liberaliter alere ut filios. Bellarminus hic.

Ecce plus quam Salomon hic. Matth. 12. 42. S. Irenaeus l. 4. c. 21. Unus, & idem Dominus, qui plusquam templum est, & plus quam Salomon donat; id est, suam praesentiam, & resurrectionem à mortuis: qui semper habet, & plura metiri domesticis; & proficiente eorum erga Deum dilectione, plura, & majora donat.

Simile est regnum caelorum homini regi, qui fecit nuptias filio suo. Matth. 22. 2. Cur hic vocatur rex? qui Matth. 20. 1. Vocatur *paterfamilias.* Hic dicitur Rex, ut denotetur ingens omnium bonorum affluentia. 2. q. In vinea commodum suum spectat; ideo tantum dicitur homo. In convivio totus commodofuorum intentus, dicitur Rex: ille enim verus Rex, qui aliis consulit. Sylveira hic q. 2.

Hic est Jesus Rex Judaeorum. Matth. 27. 37. Permittit Christus appendi titulum, qui regnum suum publicè praedicaret. Non hic Joan. 6. 15. *Jesus ergo cum cognovisset &c.* Cur in cruce regis admittit inscriptionem; & in solitudine, quando usque ad saturitatem tur-

bas pavit, regnum recusat, & fugit? Quia in deserto, licet multis, non omnibus benefecit; in cruce pro omnibus pretiosum sanguinem fudit. De Castillo Illat. 193.

Omnis, qui se regem facit, contradicit Casari. Joan. 19. 12. Sed quid in se regium humilis ostentavit Iesus? Unde potuerunt colligere vel umbram tanti mendacii? S. Leo f. 10. de Pass. veruntamen non in totum inanis videatur Judaeorum objecti. Discute diligenter praeses, quid de Domini operibus notum sit; quid de potestate compertum. Caecis visum, claudis gressum, surdis auditum, mutis praestat eloquium: febres abegit, dolores resolvit, mortuos suscitavit. Magnum prorsus regem ista demonstrant. Baeza l. 1. c. 8. §. 4. Opulenti, Servator, verique Rex, tu factus es pauper; ut nos tua paupertate disceremus; tu etiam nobis regnum caelorum largitus es. S. Athanas. Alex. lib. de Cruce & Pass. D.

Non Rex Israel Christus ad exigendum tributum, vel exercitum ferro armandum; sed Rex Israel, quod mentes regat, quod in aeternum consulat; quod in regnum caelorum credentes, sperantes, amantesque: perducatur. S. August. tr. 51, in Joan.

§. IV.

Liberalitas est divina virtus.

Apparuit ei Dominus. Hebr. *Elfaddai*. q. d. Ego sum fortis & liberalis. Dai, id est, sufficientia.

Alii Deum dici volunt à dando; sicut Jo- vem à juvando. Cornelius hic.

Aperuitque Joseph universa borrea. Gen. 41. 56. Ex hoc beneficio, & alimentatio- ne Joseph, putant multi, Joseph vocatum fuisse Serapin, eumque Serapidis nomine cultum ab Aegyptiis. Hinc Serapidem coluerunt specie bo- vis; qui symbolum fertilitatis. S. Chrysost., hom. 67. Docet, Josephum id praefigisse; ideo- que mandasse Hebraeis, ut exeuntes ex Aegypto ossa sua secum efferrent: scilicet ne superstitiosi Aegyptii ea ut numen colerent. Cornelius hic.

Si dixerint mihi: quod est nomen ejus? quid dicam eis. Ex. 3. 13. Moyses futurus magnus Dei legatus, mittentis nomen interro- gat. Respondet Deus: *ego sum, qui sum.* Et statim v. 15. Ac si non satis nomen suum explicuisset addit: *Dominus Deus Patrum ve- strorum - Deus Abraham &c. Misit me ad vos.* Cur Deus nomine suo ineffabili manife- statò, quod totius Esse fons est, servorum suo- rum se praedicat Deum? Petrus Dam. serm. in nat. D. perterritus Moyses inextricabilis au- thoritate vocabuli, ac si diceret: hoc excedit intellectum meum; non possum capere, nisi effundatur. Audita maiestate: *ego sum Deus Abraham &c.* Vides effusionem. q. d. Moy- ses insufficiens erat, ut illud nomen. *Ego sum, qui sum*, utpotè naturae incomprehensibilis, intelligeret. Ut ergo servus Domini excellen- tiam agnosceret; aliò adjuvatur nomine, non naturam Dei significante. Sed effusionem, gratiam & largitatem: quomodo enim est Deus

Abrahæ &c. Nisi per amorem, & beneficia. De Castillo Illat. 30. divinitas ex beneficentia noscitur.

Si Filius Dei es, dic, ut lapides isti pa- nes fiant. Matth. 4. 3. Theophylactus: non dixit, ut lapis hic panis fiat, sed lapides: volens Christum ad superflua instigare; esurienti enim unus panis sufficit. Proprium judicavit Dei, non solum dare sufficientiā; sed multò plura etiam necessariis. Dæmon Deum crederet, si tam munificum videret. Didacus Niss. D. 2. Epiph. §. 4.

Vocabis nomen ejus Iesum & dabit illi Dominus Deus sedem David patris ejus. Luc. 1. 31. 32. S. Chrysost. f. 144. Vides, quia quando accipit, David Filius dicitur; quando dat, Dei Filius nuncupatur. q. d. his angeli ver- bis Christus D. & Filius Dei, & Filius David, dicitur; sed hoc diferimine: cum Iesus dicitur; & hominibus daturus salutem; juxta nomen promittit angelus, Dei Filius vocatur, Filius al- tissim: sed cum accipit, David filius. Pinna Ethol. 12. Dei liberalitas.

Dabit illi Dominus Deus. Luc. 1. 32. Cum saepe in hoc capite fiat mentio nominis Dei; missus est angelus à Deo. v. 26. *Et non erit impossibile apud Deum omne verbum.* v. 37. Hic tantum dicitur *Dominus Dei*. Cum de eo praedicatur dabit, statim *Dominus Deus* publicatur. Plus enim nobis, & angelis, ma- jestatem, & excellentiam Dei, ipsa beneficentia, & donorum effusio, praedicabat; quàm ipsum supremum dominum omnia gubernandi. Syl- veira hic q. 39.

Dei benignitatem imitare: nihil homo di- vinius habet, quàm beneficentiam. Licet Deus nullo labore fias; opportunitatem adipiscendae divinitatis amittere noli. S. Gregorius Naz. Orat. 18.

§. V.

Liberalitatis alia motiva.

Tradidi poculum Pharaoni. Gen. 40. 11. Vel in somno de largitione curat, qui libe- ralis est; clausis oculis manus aperit. Pistor somnians nihil offert. Tam dignus hic sup- plicio, quia ad avaritiam pronus; quàm ille prae- mio, qui non sibi vinum, sed Pharaoni, propi- nat. Alvarez Illustr. 44.

Succide illam: ut quid etiam terram occupat? Luc. 13. 7. q. d. Non sum posthac ferendo eam plantam, quae suā rusticā paritate meam exhaustit patientiam. Caietanus vertit: ut quid terram onerat? significatur, quod onus est terrae, sugens illam, & tamen fructum non reddens. Qui vult aliis totum exfugere san- guinem, nec quidquam reponere; qui proten- sâ manu semper vult accipere, nunquam aliquid reddere; est oneri intolerabili. Didacus Niss. vita Abr. l. 5. c. 8.

Beneficentia nolite oblivisci. Hebr. 13. 16. Ob beneficentiam in proximos angeli cum hominibus versari non sunt dedignati, de qua re scribitur ad Hebraeos: *beneficentia &c.* Isidorus Clarius l. 1. Or. 61.

Libera-